

TISZÁNTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben hához hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hűség és
ünnepek után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 92. szám.

Nagy-Várad.

Kedd, 1913. április 22.

Az „Élet.”

Az Élet gárdája szerepelt vasárnap Nagyváradon és mutatót kapott belőle a közönség, milyen az igazi, tiszta és mégis modern magyar irodalom iránya.

Hivatlan idegen elemek lopóztak be néhány évtized előtt a magyar irodalomba. Szerények és óvatosak voltak elinté; hogy mást ne emlit-sünk, az akkori Kis József egyenesen mint Arany János nemzeti irányának folytatója jelentkezett s csak itt-ott elvétve engedett meg magának olyan hangokat, a melyek a nem egészen fajmagyar íróra engedtek következtetni. Általában azonban akkor Kis József, az író, igyekezett alkalmazkodni a magyar nemzeti szellemhez, ebben a jelmezben nyerte meg magának az irodalmi köröket és a közönséget s az ő nevének oltama alatt lassan elhelyezkedett a magyar irodalomban egész sor hitsorsosa.

Alig érezték magukat otthonosan ezek az új magyar tollforgatók, alig vették észre, hogy a hagyományos magyar nemtorődömség mellett szerephez juthatnak, egyszerűen levetették a magyar nemzeti jelmezt, mely nekik úgy sem volt más, mint csak jelmez, báli maskara, ideig-óráig célszerű álarc. De hogy is akartak ők tovább is magyar szellemtől áthatott írók lenni! Felhúzták lábukra a sarkantus magyar csizmát, de csak azért, hogy annál gyorsabban haladhassanak saját önző céljuk, a hatalom felé.

A mint aztán hatalomra jutottak, egyszerre fordult egyet a nótá. Nem hogy alkalmazkodtak volna a magyar lélekhez, hanem ellenkező-

leg, ezt a magyar lelket itélték halálra s kiadták a jelszót, hogy a magyar irodalom nem modern, ők vannak hivatalba arra, hogy ezt a mai magyar irodalmat igazán modernné, nyugatvá, párisivá tegyék. Pár évtized alatt sikerült is a magyar nyelven irt irodalmat annyira párisivá tenni, hogy már csak a nyelve maradt (romlott) magyar, de a szelleme a legdekadensebb párisi, értve Párisnak persze csak külvárosi niveljét.

Most aztán odajutottunk, hogy a színházba nem lehet beereszteni a fiatalságot, a szépirodalom és a hírlapirodalom nagy részének termékei pedig nem foglalhatnak helyet a családok asztalán.

A lipótvárosi dekadencia e tobzódása közepette lép fel az „Élet” gárdája. Csupa fiatal magyar író, telve lelkesedéssel és idealizmussal. A magyar irodalom nemes hagyományainak útján indulnak, de modernnek minden izükben. Tehetségük vitán felül áll s ezt a tehetséget ott ragyogtatják az igazi irodalom ragyogó tisztaságában. Olyan szépirodalmat nyújtanak, a mely irodalmi színvonalával is meghaladja a dekadenseket, kifogástalan erkölcsi emelkedettsége pedig megnyitja előtte minden magyar család ajtaját, minden magyar család szívét.

Az „Élet” mutatkozott be vasárnap Nagyváradon s a mint a fogadtatásból bebizonyosodott, a legszebb sikerrel. Móját keressük, hogy Nagyvárad és az „Élet” kapcsolata minél bensőbb legyen, rövid időn belül mi azt is közölni fogjuk, minő kedvezményes áron kaphatják a Tiszántul előfizetői az Életet.

Az Élettel, a katolikus szépiro-

dalom térfoglalásával ismét egy lépést fog tenni Nagyváradon a keresztény restauráció — előre.

A béke felé.

Holnap átadják a Balkán-államok válaszát.

Szófia, ápr. 21.

A Balkán-államok a nagyhatalmakhoz intézett válaszjegyzékét holnap fogják átadni, mert Szerbia kisebb szerkezeti változtatást ajánlott. A jegyzék tartalmának fő részét azonban már közölték a nagyhatalmak szófiai képviselőivel.

A béke aláírása.

Konstantinápoly, ápr. 21.

E hét folyamán a török és a bolgár főparancsnok a Csataldza-vonalon találkozni fognak az előzetes béke aláírása végett.

A szövetségek nincsenek megelégedve.

Belgrád, ápril 21.

A Politika jelenti, hogy a szövetségek nincsenek megelégedve Albániának a nagyhatalmak által megállapított északi és északkeleti határaival és ezért a hatalmakhoz panaszjegyzéket fognak intézni, amelyben a határok kiigazítását kérik. Szerbia azokról a területekről, amelyek az ő javaslata szerint nem Albániának jutnak, nem akarja visszavonni csapatait.

Le akar mondani Nikita a trónról.

Páris, ápril 21.

A Temps jelenti Cetinjéből: Nikita király és miniszterei között napok óta véleményeltérések vannak. Pénteken a miniszterek a király előtt kifejezték ama meggyőződésüket, hogy a király a Szkutari-kérdésben tanusított magatartása miatt nem visel-

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

heti tovább a koronát. A király maga is méltányolta minisztereinek érveit és kijelentette, hogy hajlandó lemondani, ha a trónörökös elvállalja a királyságot. Erre vonatkozólag rögtön megkérdezték a trónörökösöt, ez azonban határozottan elutasító választ adott. A helyzet tehát változatlan marad.

AZ ÉLET GÁRDÁJA

a nagyváradai közönség előtt.

AKATH. KÖR IRODALMI ÜNNEPÉLYE

Ritkán történik Nagyváradon olyan irodalmi esemény, mint aminő vasárnap délután a főgimnázium dísztermében volt. Az *Élet* pompásan fegyverkezett, előkelő gárdája szerepelt a pódiumon, friss, erős és fiatalos hangon hirdetett kulturát hozták magukkal.

A közönség igen előkelő volt, válogatott és kényes ízlésű. A sikerrel is megelégedett a gárda, minden szám után percekig zugott a taps.

De hol maradtak a rajongók, a tömegek, amelyek szellemi nexusban állanak egy ilyen irógárdával? Hisz ma már az irodalom a tömegeké is, nem csak a kiválasztottaké. Velük élnek az íróval, közös lelki élményeik vannak. Sokan nem voltak ott, akiknek kellett és kellett volna jelen lenniük.

Nagyvárad azonban még kamaszkorát éli a sport téren és vasárnap délután odafut izgulni. Legfőbbképpen azon csodálkoztam, hogy a diákokat is elhódította a football. Hogy történhetett ez? Ugy látszik megváltozott az ifjuság.

Azonban a társadalom demonstrálása az új és erős magyar irodalom mellett elsőrangú volt. A közönség első soraiban csupa

előkelő ember ült. Ott volt gr *Széchenyi* Miklós megyés püspök, aki meleg érdeklődéssel hallgatta az egyes számokat és valamennyit megtapsolta. Mellette ült *Fetsner* Antal felszentelt püspök, majd sorban következtek: dr *Karácsonyi* János, *Grócz* Béla, dr *Vucskics* Gyula, *Mayer* Antal kanonokok, dr *Némethy* Gyula, *Brém* Lőrinc, dr *Mazurek* Gyula, *Gálffy* Sándor, dr *Knecht* János. Jelen voltak még: *Beleznay* Antal, *Piatsek* Sándor, dr *Krüger* Aladár és *Jenő*, *Sztarill* Ferenc, *Justh* Károly, *Böszörményi* Géza, dr *Mendélynyi* Béla, *Bakator* József, dr *Lestyán* Endre, dr *Heilinger* József, dr *Bozóky* Alajos, dr *Nagy* Mihály, dr *Imrik* Gusztáv, *Dus* László, *Thoma* István, *Varró* Domokos, *Sürger* Bertalan, *Henc* Aurél, dr *Tóth* Imre, *Jancsó* Lajos stb. stb.

Ezen kívül igen sok és elegáns hölgyközönség volt. A róm. katolikus papnővelde növendékei valamennyien eljöttek és lelkesen megélejték az *Élet* íróit, amikor azok elmentek.

— A kispapok, mondotta *Kosztolányi*, igen a kispapok! . . . *Petőfit* is ők éljenezték meg Egerben.

A program is kibővült, amennyiben *Budapest*ről leérkezett dr *Pethő* Sándor is, az *Élet* felelős szerkesztője. Az ő előadása adta meg a *matiné* és az *Élet* propagandájának programját, irányát. Emellett ő töltötte be a *Conférencier* szerepét.

*Budapest*ről ezen kívül itt volt még *Sik* Sándor, aki ma a legszebb magyar ódákat és rapszódákat írja. Dr *Halasi* Andor, a kiváló kritikus és esztétikus, továbbá *Kosztolányi* Dezső, a lírikus, egyike a legfinomabb művészetű költőknek. *Kisér*tükben voltak *Lendvay* István, az *Élet* vasárnapi leveleinek írója és *Thoma* István, aki az *Élet* kiadóhivatalának élén áll.

A *matiné* lefolyása.

Dr *Karácsonyi* János kanonok meleg hangon üdvözölte a fiatal irógárdát és felkérte dr *Pethő* Sándort, hogy tartsa meg beszédét.

Dr *Pethő* Sándor beszéde a következő volt:

Hölgyeim és Uraim!

Amikor Nagyvárad kényes ízlésű és előkelő közönségétől szives elnézést kérek programmon kívül álló szereplésemért, legyen szabad a vendégszeretet ellen elkövetendő e kihágásomat azzal mentegetnem, hogy az *Élet* lobogója alatt csoportosuló írói gárdának — ha szabad így mondanom — hivatalos górhordója bátorodik itt néhány szóval informálni Önöket ennek a szerény literátor csapatnak törekvéseiről. Utánam következő s nálamnál hivatottabb elmétől fogják meghallgatni ennek az irodalmi iránynak böleseletét és kritikáját, fognak izelítőt kopni ennek a spirituális és morális tartalommal telített irodalmi hitvallásnak lantos költészetéből és Magyarország egyik legfinomabb és legkülönb írói egyéniségétől egy elbeszélés tükrében alkalmunk lesz megvizsgálni ennek az irodalomnak mérlegét.

Az én töredékes program-beszédem az *Élet* hivatásának egy más, — ha szabad így mondanom — közéleti kereteire és céljaira szeretne utalni s talán egy politikai írótól nem veszik rossz néven, ha néhány durva, elnagyolt vonással ennek a programunkban gyökerező kötelességnek hátterét igyekszem megvitatni.

Hölgyeim és Uraim! Alig van visszahosabb erejű vád a mai magyar élet minden tónusa ellen: minthogy növekedő korszakban élünk. Amire még az optimisták is — nem lévén erejük szembeszállani ezzel az igazsággal — csak azzal tudnak vigasztalni, hogy voltak már hasonló — szinte katasztrikus hatásokkal jelentkező visszaverések a magasság fejlődésében. Amde erre mi azt feleljük:

Azokat az erkölcsi és anyagi alapokat, melyeken a magyar nemzet existenciája nyugodott, nem bírta felforgatni, sem meglázi-

Énekszó a magasságból.

Búcsút mondok a könnyes énekeknek.
Magasba szegzem immár homlokom.
Min siró hurok lágyan keseregnek,
Törékeny lantom: messze eldobom.
Sápadt dalát a finom keveseknek
Halkan dalolni többé nem fogom.
Dalom apró könny szürkére ne mossa.
Én nem vagyok a lágy szivek dallossa

Édes a dal, ezüstös éjjelen,
Ha könnyező szív bánatát zokogja;
Csodás a dal, ha titkon; nesztelen,
A mélybe száll, rejtett lélekzugokba;
Ó mennyi szentség, mennyi rejtelem,
Mikor egy lélek török halk dalokba;
— Aprókká lettek e csodák nekem,
Törpélli őket férfiénekem.

Szememből immár a könnyek kiégtek,
Fölitták őket óriási tüzek.
Immár fülemből iszonyú igéket
Magasságos nagy titkok zengenek.
Bennem idegen, égő messzeségek
Gyújtottak fáklyát, izzót, tüzeset.

Eljegyeztek a magasságok engem,
A végtelenség völgyéne lettem.

Lenyult értem egy óriási kar
A villámlásos messze magasokból,
Elragadott, mint rohanó vihar,
A földről és a kis földi dalokból.
És szólt egy hang: Most immár légy a dal.
Menj, és dalolj a messze látásokról.
És meghalt minden, ami régi volt
S ajkamon immár új lélek dalolt.

Ama látások szerelmese lettem.
Ó látásoknak végtelen sora!
Égett előttem, bennem és fölöttem
Az Istenarc áttetsző fátyola.
Az ő titok, a kibeszélhetetlen,
Az elhivatás rettentő Ura.
Ó világfátyol! Mident fényberejtő!
Minden titkokat egy titokba fejtő!

Az Arcnak titka mindent megmutat.
Földindulást, világok recsegését,
Estére hulló vén századokat,
Ifjú időknek hajnalbakelését,
Setélen ingó régi falakat

És a Jövendő szárnya-rebenését.
És a vajúdo világok megett:
Testvércokat, testvérsziveket.

Egy vilanásban élembe viharzott
A testvércok számtalanja mind.
Arcok, halvány és könyörtelen arcok.
Mikről a halál sápadt jegye int.
S láttam, miket csókoltak hosszú harcok,
Ránccá fagyott tengernyi néma kint.
És én kitártam karom, ajkam lelkem,
És minden arcot a szájhoz öleltem.

Lobbanj belém, szent emberi vihar,
Minden lelkeknek minden szenvedése,
Minden zokogás, minden zivatar,
Minden öröm és minden nap sütése.
Legyen a lelkek millióival
Egyé a lelkem. Magába igézzé
Minden szem titkát, minden szív tüzét,
Úgy zúgja szerte hangos énekét.

Búcsúzom immár töletek örökre,
Bús hárfa, lágy lant, mélasipű nád.
Szabadult lelkem szomjas az örökre.
Markom szorongat harsány harsonát.

Keztyük tu h a l m o z o t t r a k t á r m i a t t
m é r s é k e l t á r o n á r u s i t t a t n a k e l . **Fehér János**

Női bőrkeztyü 1.20 K-tól, férfi bőrkeztyü 2 K-tól kaphatók.

Saját gyártmányu keztyük tisztítása 16 fillér.

Saját gyártmányu keztyük javítása díjtalan.

keztyüs és kötszerész üzletében

Bémer-tér (Telefon 419. sz.)

tani sem. Azért, mert a válság elmúlása után mindig megvolt a nemzetben a lábadozáshoz, majd a felépülés lehetőségéhez szükséges erkölcsi érintetlensége és világszemléletének szemérmes, ideális, új és friss lendületekre képes vitalitása, a szív amaz isteni gyermekesége, amely a romlatlan és egészségesen analgamizált társadalomban a nagy és szép dolgok egyetlen rugója.

Politikai, morális és intellektuális züllöttség a betegsége a mai Magyarországnak. Valami, inkább hatása, mint mennyisége szerint fölbecsülhető idegen elem fészkelte be magát a társadalom konzisztenciájába. Idegen szellem, amely bomlaszt, amely fagyall és öl, cinikus és emelkedettség nélkül való, amelynek romboló székszise céda sajtójában, valamint anyagi és érzelmi hatásokra vadászó irodalmi termelésében áthatja és megmetyelje az ép ösztönű magyart. Mindenki érzi, hogy a közlélek fejlődik. Mindenki érzi, hogy a levegő villamossággal van tele. Mindenki érzi, hogy a nagy pszichológiai átalakulásokat nem lehet feltartóztatni, de nem is szabad, mert a fejlődés Isten gondolata.

De míg egyrészt mi is átérezzük az átalakulás szükségességét, azt is érezzük, hogy ennek a fejlődésnek az élére a hamisítatlan magyar szellemnek kell kerülnie s hogy ez a haladás árama csupán a keresztény szellem huzaljai folyhat tova, mert ez köleszőnő történeti valót, megbízhatóságot és állandóságot az egész folyamatnak.

Mi tehet nem vagyunk ellenségei a lelki élet gazdagságának, hiszen az az ideálunk, hogy minél több gondolat és érzés, minél több napsugár és madárdal, minél több öröm és lelki szenzáció átélése tegye változatossá és széppé életünket. De igenis küzdünk az irodalom kinövéséi, a modern lélek szomorú aberrációi ellen. Küzdünk az irodalmi kalandorok és szemfényvesztők ellen; küzdünk a l'art pour l'art mindenható jelszavában konventeskedő rögtön ítélő irodalmi bíróságok ellen; küzdünk a naturalista irodalom ama fattyuhajtásai ellen, amelyek nem egyebek, mint élettani problémák irodalmi illusztrá-

lásai; küzdünk a romlottság miazmáival fertőzött közéleti levegő s az irodalmi kasztlók ellen; küzdünk a nemzeti lethargia és a kishitűség ellen. És küzdünk végül olyan eszmékért és olyan törvényekért, amelyek — ha mint olykor Mózeséi — nem is szereztek Sinai hegyének villámlása és mennydörgése közepett, de mégis örök érvényűek és arra hivatják, hogy nemzetünk és az emberiség fejlődésének irányt szabjanak.

Ezután dr. Halasi Andor olvasta fő a magyar kritikáról írt, mélyen járó, igazságos tanulmányát. Ezt a tárcá rovásban egész terjedelmében közöljük.

Sik Sándort rokonszenves taps fogadta. A kis Janikáról írt gyönyörű költeménye könnyeket csalt sok ember szemébe. Fölolvasott egy ódát is, amelynek zengzetes, tiszta nyelvezete bámulatot keltett. Sik Sándor büszkesége a magyar irodalomnak. Biztosan, nyugodtan és tisztán halad a Parnasszus felé. Egyik versét ugyancsak tárcarovatunkban közöljük.

A műsor ötödik számát Fischer Ervin és Varró Zsófi látták el. Mozart D-dur versenyművét játszották két zongorán. Játékuk művészi, gyönyörű volt s a közönség hálással tapsolt a két kitűnő művésznek.

Kosztolányi Dezső a Szegény kis gyermek panaszából olvasott föl öt-hat verset. A bámulatosan finom hangulatu sorokat könnyedén és tökéletesen interpretálta. Az ő különös, szép és eredeti lírája annyira megfogta a közönséget, hogy — mint később mondotta — ő maga élvezte sikerét és sokkal többet olvasott föl, mint amennyit akart.

Kürthi István és Fischer Ervin, e két kitűnő zenetanár játszott ezután. Hiszen nem először élvezték már Fischer tökéletes zongora játékát és Kürthi rendkívül finom gondolkázását. Ezuttal Strauss Richard

egyik szonátáját adták elő művészi tökéletességgel.

Végül Kosztolányi Dezső olvasta föl legújabb novelláját, melynek címe: Beethoven. Egy rajongó cseh trombitás víziója ez, aki egy hangveresnyen találkozik a halhatatlan zenésszel. Az impressziók és gondolatok tökéletes harmóniájából rakódott össze a kis cseh muzsikusz rajongása. Igen melegen megtapsolták.

A budapesti vendégeket Spett Gyula kanonok látta vendégül délben.

Délután tisztelegtek gróf Széchenyi Miklós megyés püspöknél, a ki az ifjú írókat rendkívül szeretetreméltóan fogadta s hosszabb ideig elbeszélgetett velük. A vendégek megtekintették a püspöki palotát s nem győztek betelni a berendezés és a park szépségével, nemes izlésességével. — Az ünnepély után a szereplők a Katholikus Kör vendégei voltak s az estét a nagyváradi katolikus írók és hírlapírók társaságában töltötték. Sik Sándor és Thoma István kivételével tegnap hajnalban utaztak vissza a fővárosba.

Désy Zoltán beszámolója.

Désy Zoltán, a szövetkezett ellenzéknek ez a legexponáltabb vezérférfia tegnap tartotta beszámolóját kerületében, Marosvásárhelyen. Több képviselő kíséerte le kerületébe a koalíció volt pénzügyi államtitkárát. Ott voltak Apponyi Albert gróf, Lovász Márton, Károlyi József gróf, Urmánczy Nándor, Prezly Elemér, Héderváry Lehel és Sümegi Vilmos. Az összes erdélyi függetlenségi kerületek küldöttségileg képviseltették magukat.

A Transsylvania nagytermében körülbelül 1500 választó jelenlétében mondotta el Désy beszámolóját. Írtó hadjáratot hirdetett a jelenlegi rendszer ellen s beszéde során

Uj dal harsog le hozzám mennydörögve,
Uj dalt riadok az omláson át:

Az eljövendők óriási harcát,
A testvéreket és az Isten arcát.

Sik Sándor.

A MAGYAR KRITIKA.

Írta és felolvasta dr. Halasi Andor.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az irodalom lelki ügyeiről akarok néhány szót szólni, főleg az irodalom lelkiismeretéről: a kritikáról. Erzem, merészség, hogy itt ez most mikor, az Önök fantáziája a fölszállás és csapongás pillanatát várja, a svungot, amit poéták szárnyas szavai s a muzsika lendítő hullámai adnak majd neki, merészség, hogy most, a lelki gyönyörökre várás érzékeny pillanataiban az íróművészetnek nem izgalmaírt akarom idézni, hanem lelkiismeretét.

Voltaire, az irodalom szellemes ördöge mondta egyszer: csak egy műfaj van, az érdekes. Nem mondott ezzel sokat, mégis az ilyen közvetlen előadásokra vonatkozólag teljes súlyát érzem ennek a mondásnak s témám komolyságára mentséget keresek. A Voltaire szellemében a téma ritkasága szol-

gálhatna mentségemül, az, hogy az írók és közönség, az irodalom és élet közvetlen érintkezésének ilyen alkalmain ritkán kap hangot a kettőnek közös akkordjait fölfogó médium: a kritikus.

Mégis más, komolyabb okot akarok adni.

Az irodalom lelkiéletéről, eleven lelkiismeretéről akarok beszélni azért, mert százszoros érdekű ez a kérdés ma, a lelki nyugtalanságnak, a szellemi kényelmetlenségnek idején, mikor az irodalom lelki élete zavarban vergődnek, összefoglaló nagy érzések híján ugyszólván tárgytalan, érzelmi mámorban tombolja ki magát, indulatot forralni, festeni és zenélni akar, részletfinomságokban patazkzik szét zugó áradata, mert az élet nem látja el nagy összefoglaló gondolatokkal, nem nyugtalanítja és növeli erejét egységes, mindenkin áttűző érzésekkel. Az élet ma nem inspirálja monumentálisan az irodalmat: petyhüdt, széteső, részletvitákban szikrázó ez az élet. A regényíró, verselő, novellairó ezer ellentmondásra kénytelen gondolni költés közben, gyanakszik saját érteire, legnagyobb erejét, nagy állításait destruálni kénytelen, viszonylagosságokká fosztja, hangulatokká lágyítja, szövevényessé teszi töprengő kritikai beállítások által. Szövevényesség és viszonylagosság, ebben a két tu-

lajdonságban jelölte meg a modern irodalom karakterét Oscar Wilde. Az egyént, nem mint az emberi lélek példányát, hanem mint egyik szilánkját, sajátos, különös ragyogásáért és színeiért dédelgeti ez az impressionista irodalom.

Ma, amikor az életnek nincs stílusa s nincs monumentalitásokra sugalmazó ereje, a sugalmazás szerepét a kritikának kell átvennie. Az ő feladata, hogy helyreállítsa azt a lelki és szellemi kényelmet, a mely mellett az alkotó erők megsokszorozódnak s a fantázia virulása tropikusan bujává lesz.

A kritika geniuszát most ne annak a szájaskodó, mindig nemet mondó, perlekedő és epés banyának tessék elképzelni, a ki a mások babérait folyton cibálja, hogy a maga feje köré fonjon koszorút belőlük. Nem. A kritika geniuszának életerőtől, lelkesedéstől és minden szépség imádatától kell sugározni. Nincs állítóbb, teremtebb, férfiasabb szellem az igazi kritikai szellemnél. A kritika nem székszis. Ellenkezője ennek: hit és tudás. Nem értékespüvés, hanem értékek kiemelése a salakok közül. A kritikus nem hibákat, hanem értékeket keres. Nem bomlaszt, hanem szervez; a művészetek fejlődésének s az embri lélek fejlődésének erjesztője.

8 hó végéig rendkívüli leszállított árak! Elegáns kostümök 25 K-tól, divatos felöltők 18 K-tól, lüsterből 12 K-tól, szövet- és gyapju delin pongyolák 12 K-tól, mosó cretonból 6 K-tól, izléses blousok selyemből 7 K 50 f.-től, szövet- és gyapju delinből 5 K-tól, Madeira és grenadinból 3 K 80 f.-től, kitűnő aljak szövetből 7 K 50 f.-től, vászonból 5 K-tól.

Gyermekruhák ugyszintén

női- és leányka kalapok nagy választékban
HEVESI „Párisi divatáruházában“
Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

Tiszát és Lukácsot „örületes gazembernek” nevezte. Majd védelmezte a koalíció pénzügyi politikáját.

Utána Apponyi Albert gróf beszélt s követelte, hogy a miniszterelnök nevezze meg azokat a képviselőket, akik a pártkaszszából pénzt kaptak. Még Lovászy Márton és Héderváry Lehel beszéltek s ezzel a beszámológyűlés véget ért.

Az első nagyvárad—fiumei gyorsvonat

Deputáció a szomszéd-megyéből.

Elmult 3 évtized, a mióta az u. n. „alföldi,” jelenleg nagyvárad—szegedi vasutvonalat kiépítették. Mindjárt az első években felmerült az óhaj, hogy ezen fővonalon gyorsvonatközlekedést léptessenek életbe s mióta Baross kiépítette a budapest—fiumei vasutvonalat, sűrű egymásutánban ostromolták a kereskedelmi kormányt, hogy az ország déli és keleti részéből a nagyvárad—szegedi vonal igénybevételével lehessen Fiumébe utazni s ne kelljen az ország bármely vidékéről Budapesten át utazni a magyar tengerpartra.

Ez év május 1-én tehát három évtizedes óhaj teljesül a nagyvárad—szeged—dombóvári vasutvonalon életbelépő gyorsvonattal s a nagyvárad—szeged—fiumei közvetlen vonatjáratokkal. Csak természetes, hogy ezen régi óhaj teljesedése örömet kelt azokon a vidékeken, a melyeket a célszerű újítás közelebről érint.

Érdekes példája ennek a következő dolog:

Ehhez azonban az a nagy életérzés szükséges, a mi költőkben van, az élő élet minden egészséges ösztöne, a mely vezetni tudja az okszerűségeket kereső értelmet s az egészség zseniálításával, szimattal és izléssel dönti el, mi való neki, miben van tápanyag. A felfedező ösztön teszi az igazi kritikust, aki új tápanyagokat, új értékeket tud felfedezni s annak fölvetelére elő tudja készíteni, és finomítani tudja az emberi lélek fogékonyságát. Olyan embernek kell lennie, a ki megérez mindent, mert benne szunnyad az élet minden zamata. Szereti táplálni, lakmároztatni a lelkét, szereti a nyalánkságot is, kell neki a hab is, épügy mint a kenyér, élvezi a füstert, még a mérget is, de csak addig, ameddig a lelki elevenség kívánja s az egészség megengedi, azontul nem fogad be semmit, szétmorzsol mindent.

A lelki egészség representatív embere a kritikus. Lelke, tudással átszőtt értelme, természet az élet nagy szűrője a művészetek alatt, ahogyan pedig az életet műveli a művészetek befogadására s a művészeteket az élettel való szervülésre, ebben, alkotó munkájában nagy technikai tudást igénylő külön művészet művésze.

Ami az embert legemberibbé teszi, az, hogy értékkel s a magasabb értékek irányában célozza előre akaraterejét, a kritikusnak alaptermészete. At tud élni minden érzést,

Rimler Károly polgármester tervbe vette, hogy a május 1-én éjjel Nagyváradról induló első gyorsvonattal elutazik Fiuméba, mintegy ezzel is dokumentálni akarván, hogy mily fontosnak és nagy jelentőségűnek tartja az új nagyvárad—fiumei gyorsvonat életbe léptetését.

A podeszta ezen szándékáról pár sorban megemlékezett egyik helyi ujság.

Tegnap előtt azután egymásután érkeztek a hivatalos átiratok Rimler Károly polgárnagyhoz a szomszédos Békésmegyéből amelyben arról értesítik, hogy Békésmegye, Gyula, Csaba elhatározta, hogy a nagy esemény alkalmából ők is részt vesznek az első fiumei utazásban s csatlakoznak Nagyvárad deputációjához.

Először elálmélkodott a polgárnagy az átiratokon, de csakhamar express-gyorsasággal sietett értesíteni Békésmegyét, Csabát, Gyulát, hogy félreértés van a dologban, mert Nagyváradról semmiféle deputáció nem megy az új gyorsvonattal. Így nem is csatlakozhatnak a nagyváradokhoz.

De Rimler Károly még tovább is ment s még a saját utazását is lefujta; nem vesz részt az első nagyvárad—fiumei közvetlen utazás örömeiben.

Ugyanis előreláthatólag zsufolva lesz az új gyorsvonat, mert tulajdonképen Marosvásárhelyről indul ki a vonat s már Nagyváradig zsufolva lesz. Közvetlen koei pedig mindössze kettő lesz az egész vonaton, tehát a kényelmet nagyon alászállítja az átszállás, amelyen legalább is Ujdombovárnál át kell esni.

Lehet azonban, hogy mindezek dacára Békésmegyéből a deputánsok erősebb elhatározással szánták rá magukat az utnak s csat-

de emberi fölényét is tudja érezni közben s ahelyett, hogy elveszteni magát egyetlen érzésben, az érzést részévé tudja tenni egy átfogóbb, harmónikusabb, magasabbrendű életnek. Ehhez kell az a bizonyos kritikusi nagy átfogóképesség. S ez éppen az a tulajdonság, ami a magyar kritikában leginkább hiányzott. A kritika sem pótolja az élet szakadozottságát. Az is elvtelen, részletekben elvesző hangulathullámszűrés.

Anatol France mondta egy negyedszázad előtt, hogy a „kritika egy fajta a regénynek”. A kritikus leírja azokat a lelki kalandjait, amiket valamely mű régi élvezete közben átélt. Jules Lemaitre-nek is az volt a felfogása, hogy a kritikus olyan élvező, aki le tudja írni, amit élvezett valamely műtermékben. Ők régóta tustek ezen az impressionista kritikán s iskolájuk ma már túlhaladott álláspontra, de nálunk még ez az élvező, impressionista kritika uralkodik. Mindent megért, mindent megbocsát s foszlott szűrőjén minden beteg anyagot átbocsát ez a fajta kritika; szempontjaiban épp oly relatív és érzéki, mint az irodalom, amelyből kiömlik. Nincs benne semmi önállóság. Annyi, mint mikor égháboru után, az elemek csatája után tovább csurog egy kis fölfogott víz az ereszesatornából. Ezt már nem az ég küldi. Ez már nem természeti türemény.

lakoznak nem ugyan Nagyvárad küldötteihez, hanem a bizonynyára nagyszámu utasokhoz.

Működik az adóprés.

Második törökvilág Csökmön.

Elkeseredett gazdák.

Szomoru képeknek volt tegnap szemtanuja a csökmői látogató. Mintha a török világ sanyaru jeleneteit megörökítő történelmi illusztrációk valamelyikének szereplői léptek volna ki az avult lapok közül és azok vonultak volna el szemük előtt. Azok között a képek között van egy különösen, mely nagyon ráillett a csökmőire. Ezen a képen látuk, hogy fegyveres török hajcsárok hajtának elrabolt barmokat, cipelnek magyar holmikat és mögöttük siró asszonyok kullognak gyermekeikkel. Nagyon szomoru kép ez. Amikor a történelmi órákon elnézegettük, összeszorult a mi gyermeki öklünk és átkoztuk a kegyetlen törököt. Ej de elmúltak ezek a sötét napok. A török rabiga alól fölszabadultunk. És mégis.

Tegnap délelőtt egy jómódu magyar község utcáin, Csökmön láttunk ilyen átkos képeket. A török hajcsárok helyét magyar csendőrök és más hivatalos közegek foglalták el. Ez volt csak új, a többi régi. Előttük keservesen bőgő marhák, busan lépkedő lovak, lassan cammogó sertések. Szekereken párnák, dunyhák, szóval ami értékes. És e mögött a furesa menet mögött siró asszonyok, átkozódó férfiak, gyermekek vegyesen.

— Hej, ha nem volna itt a csendőr, de megmutatnánk mi! — Így beszéltek az elke-

Nincsenek kritikusok, akik az életben is, a világban is érzik a nagy egészet, akiknek synthetikus lelkük van s a műtermékekben is a részletszépségeken felül az egészet, az egészséget, a konstrukció szervességét, a mű arányait, a szervességből folyó egészséges vérkeringést értékelnék. Nincsenek titángerincek, nincsenek titánkarok, amelyek medreket és gátakat tudnának vonni irodalmi áramoknál. Csak szédülő fejek vannak, amelyek a habokba buknak, gondolatforgácsok, amelyek az áramlatok sodraiban usznak.

Az irodalmi irányok sodorják magukkal a kritikát, nem a kritika irányítja azokat sodrát. A kritika ép oly anarchikus ma, mint a művészetek. Nem keres, nem ad nagy összefüggéseket, nem világít át irányokon, nem keres törvényeket, pedig a törvénykeresés életfentartó principium. Új törvények keresése, formulázása a korszakos föladata volna a magyar kritikának.

A magyar kritika föladata volna, hogy a mai nemzetközi és hitetlen irodalomba belevigye ennek a magyar földnek a lelkét, ennek a különös életnek álomszerűen vágyakozó erőit — az erőit, nemcsak a gyöngeségeit — az élet hitét, a sejtelmek jogát, a mesék merészességét.

A mai életnek s kritikánknak is sekélységét bizonyítja, hogy az irodalmi termésben

Legszebb és legdivatosabb női kalapokat a tavaszi idényre olcsón WEINBERGERNÉ női kalap divattermében lehet beszerezni.

Teleky-u. 5. sz. a Városház mellett.

Alakítások és javítások elfogadtatnak.

eredett emberek. Az asszonyok tehetetlenül sirtak.

A csendőrök a végrehajtó támogatására voltak kirendelve. A végrehajtó, egy idegen, nem is csökmői ember, csinálta ezt a szomorú felfordulást. Most szedik az adót Csökmőn. Tavasz van. Csökmői népe földmivelő. A múlt évi rossz gazdasági viszonyok bizony itt érezhetőek voltak és a mi megtakarított pénzüket, ha az adósság törlesztésére nem vitte el a bank, vagy fel nem élték a télen, úgy azt most a tavaszi vetésre fordították. A gazdaközönségnek most van a legrosszabb ideje. Most nem tud fizetni és mégis most ebben a szomorú időben jelent meg Csökmőn az adóvégrehajtó.

Parancs volt kérelhetetlen szigorral behajtani minden adó tartozást. Adót fizetni minden embernek kötelessége és a csökmőiek ezt nem is akarják vitatni. Ők haladékat kértek az őszig. Nem kaptak. Megkezdődött a végrehajtás.

A község végrehajtója kijelentette, hogy ő nem hajlandó ezt a barbárságot végig művelni. Nem akarta maga ellen zudítani a lakosságot. Az előjáróság ezen úgy segített, hogy Berettyóújfaluból szerződött végrehajtót. Ez az idegen ember aztán el követett mindent, amit elkövetett. Egész nap hordták zálogba a párnát, dunyhát, marhákat, lovakat, disznókat stb. És Csökmőn sirtak minden második házban.

A csökmői végrehajtásnak nagy híre ment tegnap és nagy megütközéssel vették tudomásul. Annál is nagyobb feltűnést keltett a dolog, mert teljesen érthetlenné tette ez az eset a csak két héttel ezelőtt meghozott képviselőtestületi határozatot, amikor Csökmő 200,000 korona hozzájárulást sza-

oly kevés az igazi drámai, a tragikai érték. A kritika nem ad tetterőt az alkotó szellemnek. Pedig a tettben villan föl a halhatatlan ember. Mert a tett már nem viszonylat, nem bonyolódottság, nem probléma. A nagy tettekben az örök emberi erők működnek. Az igazi drámákban a nemzeti, vallási, erkölcsi élet nagy tüneményei villannak és dörögnek. A mai impressionista kritika nem kedvez, nem tör utat az ilyen alkotásoknak. S itt nem lehet ellenérv az, hogy a kor nem kedvez nekik, mert a kritikának az élet szerepét kell átvennie, állítania, teremtenie kell, nemcsak a készet bírálja. A baj az, hogy nincsenek drámai potenciájú kritikusok. Szenilis a kritikai életünk. A színpadot egyszerűen üzletnek tekintik, mint maguk a színgazdátok s kritikán kívüli igényekkel tárgyalják. Nem kapnak bátorságot, nem hallanak inspiráló hívó szavakat a drámai erejű talentumok. Nincs aki ébressze őket és küzdjön értük.

A magyar kritika föladata volna, hogy a művészeteken keresztül edzze, szervezze, gondolatokkal lássa el, tisztítsa és gazdagítsa az életet. Mai életünk lazasága mellett az irodalmi életen keresztül a kritikának kellene folytonos, kitartó és önfeláldozó harcok mellett a magyar élet folytatóságába kapcsolódó, konzerváló erőkkkel telített, friss, összefoglaló, nemzetfenntartó értékeket az életbe átvinni.

Harc, hódító munka ez, amely nem érzékeny, ájuldozó esztétikát, nem benyomásokban szenvedő impressionistákat, hanem egész embereket kíván. S ezek számára szabad, tiszta célú organumokat. Az ilyen kritika mondhatja csak el magáról, hogy a magyar irodalom magyar lelkiismerete.

vazott meg egy vasut építésére. Ugyszintén azt is, hogy a képviselőtestület egy utépitése alkalmával, csupa gavallériából, 10.000 korona helyett 15.000 koronát szavazott meg. Olyan község, ahol a fenti állapotok uralkodnak, nem lehet praktikus kormányzás alatt. Ott a vezetésben hibának kell lenni, melyet a felettes fórumoknak orvosolniok kell, még mielőtt elmérgesednének az állapotok.

A tegnapi eljárásból kifolyólag különben tömegestül küldik a szomorú helyzetben jutott gazdák kérvényeiket az alispánhoz és a pénzügyigazgatósághoz az iránt, hogy az elhurcolt holmikát adják vissza és a nyár végéig fizetési határidőt adjanak.

RÉZ BERTALANT megtámadta a Népszava.

*

A vörös szociálisták lapja, a Népszava, már nem izgat az általános tömegsztrájkra. A lap homlokán hónapokon keresztül ott feketélt egy sor vastag mondat:

— *Munkások! Elvtársak! Készüljétek a nagy sztrájkra.*

A csufos leszerelés után is ott kísértett sokáig a bűvös felírás a lap élén, míg végre egy szép tavaszi napon titokzatosan letűnt a nagyhangú felhívás. Ki vette le, miért vette le, ezt senki sem tudja. A munkásságot folytonosan izgalomban tartotta és végül is önmaga meghátrált.

Mindezt csak azért kívánjuk leszögezni, hogy esetleg kellő értékére szállíthassa a bíróság is, meg más is a Népszava állításait. Ez a bátor ujság ugyanis, amely nem merte nyíltan bevallani, hogy miért maradt el a sztrájk, vasárnapi számában megtámadta Réz Bertalan nagyváradi rendőrkapitányt.

Azt írja a kapitányról, hogy basáskodik, sarcolja a rendőrlégénységet. Rendőrökkel, tolonccokkal szántat, vettet. Manipulál a rendőrségi lovakkal és zsarnokoskodik a bérkocsitulajdonosokkal.

Egy „alkalmi tudósító” írta a cikket, amely részletesen sorol fel súlyos vádakát. Konkrét eseteket ad elő a közlemény és a szereplőket is megnevezi. Bérkocsisok, rendőrök, toloncok nevei szerepelnek a cikkben, dátumokkal, aktaszámokkal. Megállapítható, hogy a rendőrkapitány ellen belső, rendőrségi ember rendezte ezt a támadást, mert külső ember nem juthatott ilyen hivatalos adatok birtokába. Hivatalos hatalmával való visszaélés és más büntetendő cselekmények elkövetésével vádolja az „alkalmi tudósító” az alkaptányt.

Munkatársunk beszélt Réz Bertalannal, akit felháborított az alaptalan támadás. Kérdésünkre a következő nyilatkozatot tette:

— A közlemény adatai alaptalan rágalmak. Tudom, hogy honnan fúj a szél. Hivatalos embertől ered a támadás. Megkérem magam ellen a vizsgálatot és a cikk miatt sajtópört indítok.

A fegyelmi eljárást még tegnap meg is kérte. Gerő Ármin főkapitány továbbította a beadványt s most élénk érdeklődéssel várják az eredményt. Réz Bertalan nyugodtan néz a vizsgálat elé és ha a fegyelmi eljárás lefolytatása után tisztán kerül ki — amielőre látható és nem vitás akkor súlyos elégtételt vesz a rágalmazásért.

..HIREK..

Bangha Béla Debrecenben.

Szombati számunkban hírt adtunk arról, hogy vasárnap P. Bangha Béla Debrecenben a harmadik katolikus est keretében előadást tart. Ez az előadás vasárnap este a legnagyobb érdeklődés mellett meg is történt. A katolikus szervezkedés ügyének ez a nagytehetségű és fáradhatatlan buzgalmu előharcosa már az előadást megelőzőleg is bőven kivette részét a munkából. Szombaton délután az éppen egy éve az ő buzgókodására megalakult urinők kongregációja tagjainak gyónását hallgatta meg, utána pedig elnökölt nevezett kongregáció első közgyűlésén. A titkári, az eucharisztikus, sajtó- és nővédő-szakosztály elnökeinek jelentése után, mely jelentések bepillantást engedtek ennek az ifju kongregációnak tevékeny, lüktető életébe, elnöklő páter örömet fejezte ki az elért szép eredmények fölött s kitartásra buzdította a tagokat. Másnap reggel 8 órakor a Svetits-intézet kápolnájában tartott szent misén a kongregáció tagjai közös szent áldozáshoz járultak, szent mise után pedig 4 új tag fölavatása következett. A fölavatási szertartás kezdetén a fölvetelt esz- közlő páter lelkes szavakban állította a már fölavatott s most fölavatandó kongregánisták elé a hűséges Szüzet, mint örök mintaképet. A szent mise és a fölavatási szertartás alatt a Svetits intézet énekkara adott elő szebbnél-szebb énekeket. Ugy a precíz karének, mint *Piribauer* Ferencnek, *Unger* Lujza harmoniumjátékával kísért hegedűszáma nagyban hozzájárult az ünnep fényének emeléséhez.

Este 5 órakor a főgimnázium dísztermében nagyszámu és előkelő közönség gyűlt egybe az utolsó kath. estre, melynek fénypontja Bangha Béla előadása volt a kath. kulturáról. Az előadói emelvényen való megjelenésekor szünni nem akaró taps fogadta a nagy tudású fiatal pátert, ki már tavalyi szereplése alkalmával meghódította a közönséget. A kulturának a kereszténységgel való szoros kapcsolatát vitatta. Akik a kulturát minden vallásos vonatkozástól, így a kereszténységtől is elkarják szakasztani, azok a kultura fogalmát nagyon is egyoldalulag alkotják meg. Szerinte a kultura a lélek tevéseinek harmonikus kiképzése s eredménye céltudatos, erős, tettekre kész egyének csatorba állítása kell, hogy legyen. S erre csak a kereszténység képes, mely a földi élet szűk határain túl tekinteni kész s a végtelenbe törő léleknek az örök élet távlatait tárja fel. A történelem folyamán kimutatja az egyháznak a kultura érdekében teljesített szolgálatait s rámutatott azon misszióra, melyet az egyház hithirdetői útján manapság is betölt a vad népek civilizációja érdekében. Sőt a kultura előharcosa gyanánt szerepel az egyház közvetlen közelünkben is, midőn a mindennapi élet gondjaitól földhöz nyugozott egyszerű népek ünnepeivel s a vallás tiszteltre méltó külsőségeivel a magasba emeli. Befejező szavaiban egységre, együttműködésre inti azokat, kik előtt szent a kereszténység, azok ellenében, kik a rombolást, a nihilt képviselik.

Szavait zúgó taps követte s az egybegyűlt ünneplő közönség emelkedett hangulatban távozott az idej utolsó katolikus estről.

A főgimnázium ünnepélye.

A nagyváradai premontrei főgimnázium ifjusága részben az ifjusági egyesületek alapja, részben Mikes Kelemen Zágóban felállítandó szobrának alapja javára folyó évi április hó 27-én az intézet dísztermében jótékonycélu ünnepélyt rendez.

Kezdeté délután 5 órakor. Belépő díjak: I—VII. sor 3 kor., VIII—XIII. sor 2 kor., állóhely 1 korona. Felülfizetéseket a jótékonycél érdekében köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Jegyek előre Huzella Gyula és Vidor Manó kereskedésében, az ünnepély napján a pénztárnál válthatók. Ruhatar a III. B) osztályban az I-ső emeleten.

Az ünnepély műsora a következő:

1. *Kossuth nyitány*, Kerner Jenőtől. Előadja a főgimnázium zenekara Resch Mihály zene tanár vezetése mellett. Zongorán kíséri Szalay Elemér VIII. o. t.

2. *A koldusasszony*, Szász Károlytól. Szavalja Popovics Andor VII. o. t.

3. *Couplet sans paroles*, Tauer Emiltől. Zongorán előadja Szalay Elemér VIII. oszt. tanuló.

4. *Dal az esthajnalcsillaghoz*. Wagner Richárd: „Tannhäuser“ c. operájából. Előadja a főgimnázium zenekara Resch M. zene tanár vezetése mellett. Zongorán kíséri Stachó Tibor VIII. o. t.

5. *Chaoss*, Erdélyi J.-tól. Előadja Stachó Tibor VIII. o. t.

6. *Marche militaire*, Schubert F.-tól és *Traum der Sennerin*, Labitzkytól. Előadják: I. hegedűn Sávor György VIII. o., II. hegedűn Balogh János V. o., zongorán Hlatky Endre VIII. o. tanulók.

7. *Az estharangok*, Bedő Józseftől. Énekli a főgimnázium vegyeskara a zenekar kísérete mellett. Zongorán kíséri Resch Mihály zene tanár.

8. *Gedővár asszonya*, Kiss Józseftől; zenéje Alföldy Lászlótól. Szavalja Kollárszky László VIII. o. t. zongorán kíséri Ötömösi Sándor VIII. o. t.

9. *Fantasia appassionata*, Vieuxtemps-től. Előadják: hegedűn Fleischer György, zongorán: Stachó Tibor VIII. o. tanulók.

10. *Magyar ábránd*. Előadja a főgimnázium zenekara Resch M. zene tanár vezetése mellett. Zongorán kíséri: Lázár Liviusz és Varró István V. o. tanulók.

Lukács a királynál. Bécsből jelentik: Lukács László miniszterelnök tegnap másfél órát töltött a király dolgozószobájában. A kihallgatás eredménye az, hogy a kormány és a nemzeti munkapárt most hozzáfoghat további programjának megvalósításához, a melyhez a miniszterelnök a király hozzájárulását kikérte. Magyarországon a politikai irány nem fog megváltozni. Ez a tegnapi kihallgatásnak legfontosabb eredménye.

* A reáliskola ünnepélye. Nagy és előkelő közönség jelenlétében zajlott le a reáliskola ünnepélye vasárnap d. u. a Kereskedelmi Csarnok dísztermében. Már öt órára szorongásig megtelt a terem s mindenki izgatottan várta az ünnepély megkezdését. Az előadás a legfényesebben sikerült. A reáliskola legjobb tudását vitte a pódiumra. Az ünnepély műsorából magasan kiemelkedett az ének- és a zenekar szereplése. Tudás és fegyelmesség, ez jellemezi a reáliskolai énekkart, a zenekar pedig precíz, könnyed

játékával tünt ki. Az egész ünnepélynek elouja volt az „Othello sikere“ c. bohózat, melynek kacagtató jelenetei, mulatságos fordulatai nem egyszer jóízűen megnevettették a hallgatóságot. A szereplők mind jól játszottak, de különösen a suszterinas s a Rettegi színész alakítása volt kiváló. A darabot Nosz Gusztáv tanár fordította magyarra igen sikerülten. Az ünnepély, melyen dr. gr. Széchenyi Miklós megyéspüspök is megjelent, fél hat órakor kezdődött s negyed kilenckor volt vége. A tiszta jövedelem körülbelül 600 korona.

* Ülések a megyeházán. Az erdészeti bizottság ma, kedden, délelőtt 11 órakor, a központi választmány pedig április 28-án délelőtt tart ülést.

* Gróf Bolza Gézáné halála. Mint őszinte résztvevő értesülünk, gróf Bolza Géza felesége kis-szeniczei Szeniczey Ilona, e hó 19-én Szarvason elhunyt. Temetése vasárnap délután volt Szarvas és vidéke társadalmának nagy részvéte mellett. Az elhunytat férjén és rokonságán kívül két leánya, gróf Bolza Klára és Mária és mostohaafia, gróf Bolza Alfonz gyászolják.

* Az olaszii polgári fiúiskola helyisége. Még az elmúlt év őszén elhatározta Nagyvárad város törvényhatósága, hogy a réti községi polgári fiúiskolát már az 1913. évi szeptember hónapra teljesen külön helyezi el megfelelő bérházban. Azóta az egész Rétet felkutatták s keresték a megfelelő bérházat, de eddig nem sikerült a kérdést megoldani. Most azonban, mint dr. Thury László iskolaszéki elnök jelenti, ajánlat érkezett a városhoz, amelyben a Balassa-tér és Schlauch-tér sarkán levő Géczy-féle házat ajánlja fel a tulajdonos. Ez az épület, kellő átalakítással, teljesen megfelelő lenne s nemcsak a polgári iskolát lehetne benne kényelmesen elhelyezni, hanem még a tanárok és iskolaszolga részére is lenne hely. Az iskolaszéki elnök betérjeszti az átalakítás tervét és költségvetését s kéri, hogy sürgősen döntsenek, mert az átalakításokkal is tetemes idő telik el. Ez az épület megfelelően minden kívánalmaknak s míg a város építhet külön iskolát az olaszii polgári iskolának megfelelő otthont találna az iskola.

* Halálozás. Mint résztvevő értesülünk, Zsurka Karácsony lat. szert. püspökségi főerdész, április 19-én elhunyt. Temetése vasárnap délután nagy részvét mellett ment végbe.

* Új vasutak Biharban. A kereskedelmi minisztertől tegnap két leirat is érkezett a vármegyéhez új vasutak építése tárgyában. Az egyik leirat a csermő—nagyzalonta—komádi—berettyóújfalú—derecskei helyi érdekű vasútra vonatkozik. A vármegye ebben a dologban már régebben úgy határozott, hogy a vasut építéséhez szintén hozzájárul. Erre és még több fontos vasúti vonal támogatására 400,000 koronát szavazott meg a megye. A költségeket 10—10000 koronás részletekben kapják meg az építetők. A miniszter értesítette az alispánt, hogy a határozatot jóváhagyja. A másik határozatban arról értesítette a miniszter a vármegyét, hogy Mandel és Révész budapesti cégnek a máv. ősi állomásából kiágazólag Nagyürög, Csehi, Oláhapáti, Kisürög, Sályi, Nyárszeg, Székelytelek, Hosszuaszó és Görbed községek érintésével a mátra-körösvidéki egyesült helyi érdekű vasutak Tenke állomásáig, innen folytatva, Belfenyér, Oicsa, Békaloosa, Ökrös, Békirálymező, Békároly, Kislak és Bék községek érintésével az arad-csanádi egyesült

vasutak Bélbokszeg állomásáig terjedő helyi érdekű vasútvonal építésére az engedélyt megadta.

* Felülfizetések. A Kath. Kör vasárnapi matinéján felülfizetések is voltak, amelyekért hálás köszönetet mond az elnökség. Felülfizettek: gróf Széchenyi Miklós 40 kor., Fetszer Antal 10 kor., dr. Vuicskies Gyula 10 kor., Grócz Béla 20 kor., dr. Karátsonyi János 10 kor., Szmekta L. Ödön 5 korona.

* Temetés. A Biharmegyei Általános Tanítóegyesület helyben lakó tagjai felkértek, hogy Szabó Sándor kartársuk kis fiának a temetésén folyó hó 22-én, kedden délelőtt fél 10 órakor a Hódossy Miklós-utcai gyászháznál teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

* A halálra ítélt bandita sorsa. Párisból jelentik: Tegnap óta döntöttek a halálra ítélt automobilos banditák sorsáról. Poincaré elnök Diudonné anarkista halálbüntetését kegyelemből élete végéig tartó fogságra változtatta. Diudonné ugyanis folyton ártatlanságát hangoztatta, úgy hogy kétség merült föl, vajjon része volt-e Caby pénztárszolga meggyilkolásában. A többi három anarkistát Soudy, Callemín és Monier automobilos banditákat tegnap reggel kivégezték.

* A szerbek boykottja a monarchia ellen. A szerb atyafiak a törökökkel szemben elért sikereken felbuzdulva, kihívó magatartást tanúsított a monarchiával szemben. Ezért kellett Ausztria-Magyarországnak rengeteg milliókat kiadni. A szerbek azonban még nagyobb mértékben is kiakarnák mutatni gyűlöletüket a monarchia ellen. Az eszéki kamara átiratban közli a magyar kamarákkal, s ezek között a nagyváradai kamarával is, hogy a belgrádi szerb kereskedelmi és iparkamara az osztrák és magyar árucikkekre boykottot kezdeményez. Az eszéki kamara felhívja az összes hazai kamarákat, hogy közös értekezletet tartsanak Budapesten s megbeszéljék, hogy a szerb boykottal szemben minő lépéseket tegyenek. — A belgrádi kereskedelmi és iparkamara akcióját a következőkben ismertetjük: A belgrádi kamara március 28-iki ülésében elhatározta, 1. hogy tekintettel Ausztria és Magyarország magatartására, amelyet az egyesült Balkán-államokkal, különösen Szerbiával és Montenegróval szemben tanúsított, értesítik a monarchiában lakó üzletfeleket, kereskedelmi és ipari köröket, hogy üzleti összeköttetéseiket megszakítják, hacsak Ausztria és Magyarország Szerbiával szemben követett magatartásával fel nem hagy. — 2. Ha ez a felhívás eredménytelen maradna, az osztrák és magyar árukkal szemben a boykottot életbeléptetik. 3. A boykotthoz való csatlakozásra a Balkán szövetség többi államainak kereskedelmi és ipari köreit is felhívja. 4. A kereskedők és iparosok között végrehajtó bizottságot választanak, amely az összes iparos és kereskedő testületekkel összeköttetésbe lépve, a boykott részlettervezetét elkészíti és annak keresztülviteléről gondoskodik.

**Tavaszi
Czipő ujdonságok**
kizárólag
ARANYINÁL
Rákóczi-ut 3. sz.

Április hó 1-től

Kertész S. Sándor női divatáruháza
Kossuth-utca elején
Telefon 1030.

mélyen leszállított árban elárusít!

Erre a rossz pénzviszonyok kényszerítik.

Mindenkinek érdeke, hogy ez alkalmat fölhasználja míg a választék nagy

Már raktárra érkeztek a összes
tavaszi és nyári ujdonságok.

Óriási nagy választék van kosztüm ruha-kelmékben, bluz és ruha-selymekben, elsőrendű vászon és asztal-neműekben.

A cég áruraktárában mindig elsőrendű és megbízható árucikkek vannak fölhalmozva.

* **Városunkban egy** mindenek által óhajtott, egy fölötté fontos közérdekű intézmény, a **lakáskiadó vállalat** máig is hiányzik. Ezen intézmény — mely hívatra lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérlő urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és így az joggal fölötté szükséges, közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdte működését. Szacsavay-u. 12. sz. a. A vállalat, a mely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemű érdekeit szolgálja, felvilágosításokat ad, okmányokat beszerez, közigazgatási ügyekben mindenhol eljár stb. stb. külön díjazás nélkül. — A vállalat az öt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbeadását **személyes közreműködése által is** előmozdítja, azokról mindenkinek pontos felvilágosítást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer **egy kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden újságárusnál kapható lesz. Nem szándékunk ecsetelni az előnyöket, melyeket e vállalat a város lakosságának biztosít; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A vállalat pártolói a kiadó lakásokhoz mérten évi díjat fizetnek, a mely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.**

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plús kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvany és Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

* **Üzlethelyiségek, raktárak, pincék és lakások** november elsejére kiadók Kugler és Andrányi most épülő bérházában Nagypiac-tér és Deák Ferencz-utca sarkán.

* **Egy jó házból** való fiu tanulónak fizetéssel felvétetik **Ungváry** papirkereskedés, Rákóczi-ut, Orsolya zárda.

* **A Royalban** a kitűnő **honvéd** zenekar hangversenyez. Elég maga a név arra, hogy a legnagyobb érdeklődést keltse. A kávéház állandóan zsufolva van s az élvezetes esték a logkellemebb szórakozást nyújtják a publikumnak. A kitűnő zenekart **Fricsaj** karnagy vezeti. Minden este új műsorja van. Az árak rendese.

Szöllőgazdasági cikkek:

kékkő, raffia, kénmáj, fonal, ojtó-viasz és pamut, rézkénpor, bordói por legjutányosabban a

WURST JÓZSEF

cégnél szerezhetők be.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztü cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztü áruháza árúsít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **Honvédzenekar** a Sas kávéházban. Van szerenésenk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a páratlan népszerűségnek örvendő honvédzenekar folyó hó 26-ikán és folyó hó 29-én este teljes zenekarával **Frycsaj** karmester ur személyes vezetésével hangversenyezni fog. Szolid kiszolgálásról gondoskodva. Tisztelettel a Fekete Sas kávéház bérlői.

* **Csodaszép csemegezőllő!** Legnemesebb hazai és tiroi fajalmák! — Naponta friss **Carfiol**. Idei máltai burgonya. **Fajnarancsok!** Kitűnő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

x **Hipp, Hopp, Hurrá,** megvertem Palikát, mert elfelejtette, hogy a **PÁRIZSI BAZÁR** a Sas alatt van, a Csipke áruház mellett.

x **A feministák kiegészzték Lukácssal,** mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen **Mile Juliette** fűzőt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia fűzők, haskötők, melltartók, egyenestartók és fűzővédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke melletti fűző terem.

x **Ridzyk József** épület- és múlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. paróák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manicür. Telefon 11—98.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

Alulírott ezuton hozom a t. e. közönség szives tudomására, hogy boldogult édesatyám **cégfestő műtermét,** melyet eddig is vezettem

DIÓSY SOMA

cég alatt tovább fogom vezetni. Kérem a t. közönséget sziveskedjenek nagybecsű bizalmukkal a jövőben is megtisztelni és előre is biztosítom a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról. Tisztelettel

DIÓSY MIHÁLY.

Telefon 839.

x **Uj női tambura zenekar a Korona kávéházban.** **Koczkás József** és **Rücskös Jozso** közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított uj női tambura zenekar ma és minden nap hangversenyez a legujabb zene és ének-számokból, a társulat tagjai, Kovács Ilona sansonett, Szallai Böske kuplé, Péchi Margit népdal, Balázs Mancsi nemzetközi énekesnők és Bószörményi Béla baritonista és jellemkomikus, a társulat magánszámokkal működik, mondanunk se kell, hogy a Korona kávéház estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm és felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán,** passagé-kapu mellett.

x **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női chewrau, vagy boksz félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérneműek, uri divatekkek legolesőbb bevásárlási forrása **Feketénél, Bémer-téren.** Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimánóczy-u. 1.

x Kossuth-utca 2. sz. házban **egy emeleti kétszobas lakás** mellékhelyiségekkel f. évi **május 1-re kiadó.** Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **BENEDEK SZAPPAN** óriási darab mesés jó **száraz mosó szappan** darabja 30 fillér, **BENEDEK TESTVÉREK** fűszer- és csemege nagyáruházában Zöldfa-u. Telefon 901.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** Szilágyi Dezső-u. 6. sz. a. üzletében a most érkezett 20 l. e. nyitott **Benz** automobil megtekinthető. — A kocsi rendkívüli izléses és elegáns kivitele méltán feltűnére tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg bótartalmu árjegyzéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésére áll.

x **Párisi ujdonságok** érkeznek minden nap **Ujhelyi Róza** női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

x **Csödtömeg eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű áruk stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárúsítva.

x **Még is mozog a föld!** Mert minden nap érkezik női kalap divatujdonság **Kohn Eszter** utóda **Helén** női kalap divatterme, párisi és bécsi modellekkel gazdagított üzletébe. Átalakítások jutányos árban. Gyász kalapok állandóan raktáron. A **Szigligeti-színház** szállítója. Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. sz.

OCCASSIO ELADÁS a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Valódi Amerikai és Chas-
sala cipők, legjobb Bor. a-
lino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

x **Szülők figyelmébe!** Bérma és áldozó ruhák legnagyobb választékban Hevesi „Párisi divátáruházában” Nagyvárad, (Zöldfa utca.)

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetségessegek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumök készítését már harminc koronától kezdve Szives megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedd: A csöppség, Zilahy Gyula vendégfellépte.

Szerda: A faun, Zilahy Gyula és Pali vendégfellépte.

Zilahy Gyula Nagyváradon. Zsuffolt ház köszöntötte tegnap Zilahy Gyulát első vendégfellépése alkalmával. Zilahy egyike az ország legjobb színészeinek s tegnap az Ördög címszerepében mutatta be, hogy jó hírnevét teljesen megérdemelte. Hegedűsön kívül, akinek Molnár az Ördögöt írta, nincs színész az országban, aki ezt a szerepet úgy meg tudná játszani, mint Zilahy. Kabinet alakítás, melynek minden részletében igaz gyönyörűsége telik a közönségnek. Az előadás általában megfelelő keret volt a vendégművész kiváló tehetségének.

A Csöppség. Kedden este tartja második vendégfelléptét Zilahy Gyula a debreceni színház volt igazgatója, aki ezen az estén Fényes Samu kiváló népszínművében, a Csöppség-ben lép fel.

IRODALOM

Magyar kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) Legújabb száma most jelent meg e következő gazdag és változatos tartalommal:

Tanulmányok: Az 1910-iki népszámlálás főbb eredményei vallási szempontból. Dr. Vasváry Ferenc.

A római kérdés. Dr. Szeghy Ernő.
Anatole France és a kereszténység. K. Tárcs: Barabás fia. Vite Frano. Ford. csj. Pajzs és kard: Levélszekrény. 6. A budapesti tudományegyetem katolikus jellege. T. — T. j. — ss. — Jézusi imperializmus. k. k. j. — Osztrák vidéki városka... — sk.

Szemlék és kritikák: A természet-tudomány laboratóriumaiból. Mátrai Rudolf. — Könyvek: Wiseman-Haudek: Fabiola. R. H. Benson: A világ ura. Williamson: Az arany esőndő. Dr. Kemenes Károly. — Dr. Sebők Imre: A Szaharában. Dr. Mészár

ros Gyula. — Színház: A fáklyák. Balassa Imre — A mumus. -yt.

Napló: Egy itélethez. n. f. — A Boy-Scout mozgalom. m. i. — Egy tizennyolc éves gyermek, m. i. — Asta Nielsen p. k. — Az osztrák keresztény-szocialista párt. r.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

A nagyváradai zeneiskola felsőbb osztályú növendékeivel április hó 24-én, csütörtökön délután 5 órakor a főgimnázium dísztermében hangversenyt rendez, melyre a meghívók szolgálnak belépti jeggyel. A hangversenyen Fischer Ervin áll. kép. okl. zenetanár, Fischer Szalay Stefánia áll. kép. okl. zenetanárnő és Kucsera Irma okl. zenetanárnő növendékei szerepelnek.

Pálint-Pozsonyi képművelésének közönség körében rendkívüli feltűnést és élénk érdeklődést keltett. Ezért a kiállító művészek elhatározták, hogy a kiállítást még két nappal — csütörtökig — meghosszabbítják.

A művásárló közönség figyelmébe ajánljuk ezen még csak pár napig tartó kiállítást, mert ilyen olcsó árakon művészeti képekhez aligha fog jutni mint a jelen alkalommal. A kiállítás délelőtt 10 órától este 7-ig van nyitva.

REPORTÁZS

A NAC és NSE bajnoki mérkőzése.

Eredmény 3: 1 a NAC javára.

A tavaszi turnusban vasárnap találkozott újra össze a két legjobb nagyváradai csapat. Mivel mindkét tábornak sok és lelkes híve van, azért a riválisok mérkőzése mindig érdekes és van olyan izgatott sportesemény, mint egy híres idegen csapat szereplése.

Az idei szezonban az NSE eddig gyenge eredményt produkált a NAC-al való meccsére azonban ambícióval készült és kivételes intézkedéseket tett a győzelem érdekében s hogy balsikereit jóvá tegye, pedig végeredményben az NSE esetleges győzelme városunk sport dicsőségének inkább ártott volna, mert akkor a NAC-nak kétséget keltő lenne az ideai bajnokságot s így tulajdonképpen herostratesi munkát végzett volna.

A főverseny előtt a NAC II és a kereskedelmi iskola új csapatának játéka, melyet unaloműzőnek hittek, váratlanul érdekes és meglepő lefolyású volt, mert a fiatal fiúk Dávidként 3:1 arányban biztosan leverték a NAC II-t, melyben pedig Vécsei, Horváth Pista, Simi is játszottak. A vereség azonban mégsem blamáló a NAC-ra, mert a Kite játékosai a NAC ifjúsági csapatából valók.

A sokat tapsolt piros bluzos kis matadorok után vette kezdetét az izgatottan várt NAC-NSE meccs Konez Rudolf kolozsvári szöv. bíró tapintatos vezetése mellett. A NAC csapatában hosszú pauza után ezúttal újra a pályára Hirsch, a jeles centerhalf, kit szíves óváció fogadott.

A játék az első félidőben ide-oda hullámzott. Ideges, kapkodó tempóban játszott mind a két fél. Klasszikus játék helyett csak néha lehetett látni egy-egy szép akciót. A NAC több játékos, köztük Strasser is, indisz-

ponált, harcceptelen volt, a NSE viszont új játékosokkal erősödve majdnem egyenrangú játékot mutatott. A vezető goalt Katona lőtte, ezt a félidő közepén Borszéký kiegyenlítette s ekkor az eredmény teljesen kétes 1:1 volt. A helyesere után azonban a NAC domináló helyzetbe jut, de Borszéký lefutása mindig veszélyesek, hiányzott Horváth P. a kerékkötő, aki lefogta volna, a derék Kucsera volt a villámhárító. A NAC egy 11-esből jut ismét goalhoz, melyet Kürsehner told meg egygyel.

A NAC-ból legszebben dolgozott Katona, Kürschner, Stotter és Kucsera, jó volt Kovács, Mathé és Hirsch. Az NSC-ben Borszéký, Niesner, Zahora, Danczig és Lassy mellett feltűnt s a csapat egyik erőssége a másik back: egy hamvasarcu iju volt. A NAC játéka általában csalódást keltett, a csapaton a forma hanyatlás észlelhető. Ugy látszik az új klubtanya (a váradai Moulin Rouge felett) millióje nem alkalmas a sport képességek kifejlesztésére.

Egyéb eredmények:

DTE — NSC = 17:0

Egyetértés — B.-csabai AC = 1:1

MULATSÁG

Hangverseny Orosházán. Orosháza katolikus közönsége 1918. évi április hó 26-án a Nyári Színkörben hangversenyt rendez, melynek tiszta jövedelme az építendő róm. kath. templom alapja javára fordítatik. A hangverseny műsora a következő:

1. Szülőföldemen. Énekli a vegyeskar.
2. Vallás és kultúra. Beszéd. Tartja Molnár János róm. kath. plébános.
3. Bucus. Énekli a férfikar.
4. Mártha (opera). Von Flotov. Előadja a szalonorchester.
5. Monológ. Előadja Berthóty Magduska urleány.
6. Honfidal. Énekli a vegyeskar.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Szerencsétlenség a Moskovits-cipőgyárban.

Még az 1911. évben rövid pár hónapos időközben két súlyos szerencsétlenség történt a Moskovits-féle cipőgyárban. Szeptember 18-án Pribék Károly munkás az u. n. talpsimitógépnél dolgozott, amikor egy vi- gyázatlan pillanatban elkapta a gép a kezét és levágta a hüvelykujját. A másik szerencsétlenség szintén ennél a gépnél történt december 20-án. Akkor Bereczky Sándor kezét ronesolta össze a gép. A szerencsétlenül járt munkások vallomása alapján Győri János munkavezetőt és Kiss Aladár gépészt vonták felelősségre. A munkások állítása szerint a gép hibás volt és azért történt a baj.

Az ügyet tognap tárgyalta a nagyváradai királyi törvényszék büntető bírósága. A heidézett tanuk egytől-egyig azt vallották, hogy a gépnek nem volt semmi baja és a munkásokat saját gondatlanságok következtében érte a szerencsétlenség. A bíróság így a két vádlottat a vád és következményei alól felmentette.

§ Sikkasztó pénzbeszedő. Popper József a várad-szőlősi sörgyárban volt alkalmazva. A gyár vezetősége pénzbeszedéssel bizta meg Popper Józsefet, aki kauciót is tett le. A múlt évben a behajtott pénzek egy részét nem szolgáltatotta be, nem számolt el, úgy hogy körülbelül 490 korona tünt el a kezén. A kir. ügyész sikkasztással vádolta Proppert a tegnapi tárgyaláson. A vádlott beismerte, hogy nem számolt el 490 koronával de azzal védekezett, hogy nagy nyomorúságban volt, szüksége volt a pénzre. Különben is a kaucióból megtérült az összeg. A bíróság 2 havi fogházra ítélte a vádlottat, aki az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

TÁVIRÁTOK

A pápa jobban van.

Róma, április 21.

A pápa tegnap már állítólag egy órát ágyon kívül töltött. Az orvosok kijelentik, hogy a pápa a tegnapi nappal a gyógyulás stádiumába jutott. Az orvosok konstatálták, hogy a pápa állapotában a javulás tartós. A beteg lázmentes és némi táplálékot vett magához. — A pápa egészségi állapotáról reggel nyolc órakor a következő jelentést adták ki: A pápa állapota állandóan javul és gyógyuláshoz közeledik, ezért jelentést többé nem fognak kiadni.

A Pester Llyod leleplezése.

Budapest, ápril. 21.

A Pester Llyod mai száma azt írja, hogy Désynek nem lett volna joga vesztegetésekről beszélni. 1911-ben éppen őt támogatta ez a kormány a marosvásárhelyi kerületben a Justh-párti jelölttel szemben. A kormány 37 kerületben mondott le a jelöltállításról azért, hogy Kossuth-párti jusson be a Házba a Justh pártival szemben. Tehát éppen egy Kossuth-párti képviselőnek nincs joga beszélni.

A miniszterelnök inasa.

Budapest, ápril 21.

Ma délután szuronyos katonák jelentek meg Lukács miniszterelnök palotája előtt. Nagy esődület támadt a palota környékén. A katonák Botka Jánost, Lukács inasát akarták elvinni. Az inasnak be kellett volna vonulnia a katonasághoz, azonban Lukács megígérte az inasnak, hogy ki fogja eszközölni a bevonulás elhalasztását. Lukács elfelejtette ígéretét beváltani és ezért akarták elvinni az inasát. Végül is a miniszterelnök titkára telefonált Hazai miniszterhez és így elhalasztották az inas elvitelét.

Meg van a fegyverszünet.

Konstantinápoly, ápril 21.

A törökök és a szövetségesek között ma létrejött a fegyverszünet. A béketárgyalások már a napokban megkezdődnek.

Elfogató parancs egy herceg ellen.

Konstantinápoly, ápril. 21.

Minthogy Sabah Eddin herceg nem felelt meg a haditörvényszék fölhevítésének, hogy az összeesküvők perében jelenjék meg tanuképpen leendő kihallgatásra, elfogató parancsot adtak ki ellene. Azt hiszik, hogy a herceg elmenekült.

Titkos szövetség.

Belgrád, ápr. 21.

A monarchia és Bulgária között titkos szövetség áll fenn, melynek értelmében Ausztria—Magyarország köteles Bulgáriát támogatni, ha valamelyik állammal konfliktusba keveredne.

Bulgária és Szerbia.

Belgrád, ápril 21.

Itt a legvadabb hírek vannak elterjedve. Ezek szerint a szerb és bolgár csapatok között ütközetek is voltak. A szerbek állítólag 60 bolgárt megöltek.

Nikitának nem kell pénz.

Berlin, ápril. 21.

Nikita ma kijelentette, hogy semmi pénzért sem hajlandó lemondani Szkutariról. A montenegrói seregek tovább fognak küzdeni.

Védekezés a Hamadie ellen.

Port-Said, ápril 21.

Az ideérkezett hajóhadnak hír szerint az a feladata, hogy a szövetségesek esetleges szállítmányait megvédje a Hamadie támadásai ellen.

A tartalékosok szabadságolása.

Bécs, ápr. 21.

A miniszteri értekezleten elhatározták, hogy a tartalékosokat akkor fogják hazabocsátani, ha a Szerbek a monarchia által megjelölt területéről elvonulnak.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJÓ:

Több népszövetségi tag kérdést tett a helyi igazgatónál arra vonatkozólag, hogy a Katolikus Kőr építésénél megtörtént-e már a munkálatok alvállalatba adása? Némelyek már nevet is hoztak forgalomba. A leghitelesebb helyről vett információ alapján kijelentjük, hogy eddig *semmi-féle munka senkinek kiadva nem lett*, csak némi előzetes anyagmegrendelés történt parkettre és mészre. Ez ugyan nem tartozik a nyilvánosság elé, de közöljük, hogy mindenféle kerengő vészmadárnak egyszer s mindenkorra szárnyát szegjük. A munkálatokra most érkeznek be az ajánlatok, döntés semmi irányban *nem történt*.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— — —	10.90
Májusi buza	— — —	11.61
Októberi buza	— — —	—
Áprilisi rozs (1913)	— — —	9.59
Októberi rozs	— — —	7.90
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.11
Juliusi tengeri	— — —	—
Áprilisi zab (1913)	— — —	8.50
Októberi zab	— — —	—

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	825.—
Oszták hitelrészvény	—	631.—
4%-os koronajáradék	—	83.—
Oszt. magy. álamv.	—	722.50
Jelzálogbank	—	436.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	—	282.50
Magyar bank	—	562.—
Keresk. bank	—	3635.—
Rimamurányi	—	719.—
Salgótarjáni kőszén	—	772.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1098.—
Közuti vasut	—	653.—
Városi villamos	—	367.50
Adria	—	555.—
Atlantika	—	—

Kiválóan szép munkáért aranyérem és aranyokmány kitüntetés.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a t. közönséget, hogy SZENT JÁNOS-U. 4. SZ. alatt EGY MODERN

cukrászdát

létesítettem. A fővárosban Kugler (Gerbeaud), Weisz Béla udvari cukrászoknál és külföldi előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle cukrászdában hosszabb ideig működtem.

Parfee és forma fagyalt megrendelések, valamint lakodalmi és egyéb ünnepélyekre süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhetők. Becses pártfogást kér

Gáborfi János,
cukrász.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.

BUDAPEST, VIII. Losonczy-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakelőre ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-szőköbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
 1 drb. üveg téglés francia arc- és kézfinomító
 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
 1 csomag dr. Heider-léle fogpor
 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
Összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért.
 Szállítások naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges be-
 küldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér esatofoandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Hímzés, Csipke árak
nagy mennyiségben érkeztek;
igen olcsó árakban lesz eladva.
Méterje 2 fillértől feljebb.
Nyári keztyű párja 36 fill.
1000 drb. férfing finom 194 f.
Harisnya és zseb-
kendő mindenárban.
Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Nagyvárad város rendőrfőkapitányi hivatalától.

10247—913 sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a szokásos tavaszi levizsgálat a folyó évben a következő sorrendben fog megtartatni:

Ujváros, Külváros, Olasz és a hegyen, valamint a külterületeken lakó tulajdonosok lovaire nézve f. év április 26-án (szombaton) reggel 7 órakor a lóvásár téren.

Váradvelence, váralja és Csülagváros városrészekben lakó lótulajdonosok lovaire nézve pedig f. év április 27-én vasárnap reggel 7 órakor ugyancsak a lóvásártéren.

Felhívom a lótulajdonosokat, hogy lovaikat, szamaraikat, öszvéreiket is a kijelölt helyen és időben megvizsgáltatás végett annál is inkább állítsák elő, mert ellenkező esetben a lovak a tulajdonos költségére kényszer újján lesznek előállítatva és megvizsgáltatva.

Az a lótulajdonos, aki a kitűzött általános vizsgálat alól lovát elvonja, az 1888: VII. t.-c. 160. §-ába ütköző kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Nagyvárad, 1913. április 10.

Jánossy
r. főkapitány h.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepő önt az ottani szobáiban, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalom és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.
Helyi és vidéki telefon 980.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Köröze-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Építész és házi urak szives figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY
szerelő, épület-, diszmű-bádogos, vízvezetékberendező és csatornázási vállalata Nagyvárad.
Kolczsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozetek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkö vállalkozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal **TELEFON 579.** házhoz jövünk. **TELEFON 579**

Kereskedelmi magántanfolyam!

Gyorsírás, gépirás, könyvvitel ker. számtan, magyar és német levelezés, szépirás

A tanfolyam célja, hogy oly férfiak és nők, kereskedők és iparosok, akiknek nem áll módjukban ker. iskolát végezni, a kereskedelmi életben való gyakorlati ismeretekre kiképeztesse.

Teljes kiképzés 4 hó.

Beiratkozások már most eszközölhetők. Mérésüket tandíjak! Egyleti tagoknak kedvezmény

Állásközvetítés!

Könyvfelfektetés, mérlegkészítések, bizalmi könyvvizitók, kereskedelmi megbízások pontosan és diszkréten eszközöltetnek.

DONAT tanfolyama Szabadság-u. 5.

Orosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

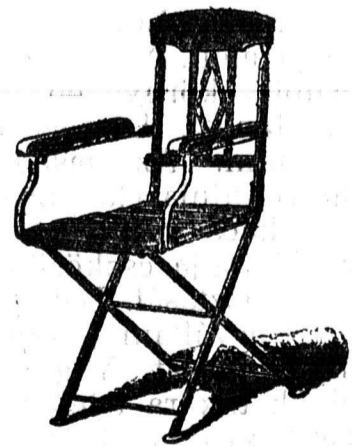
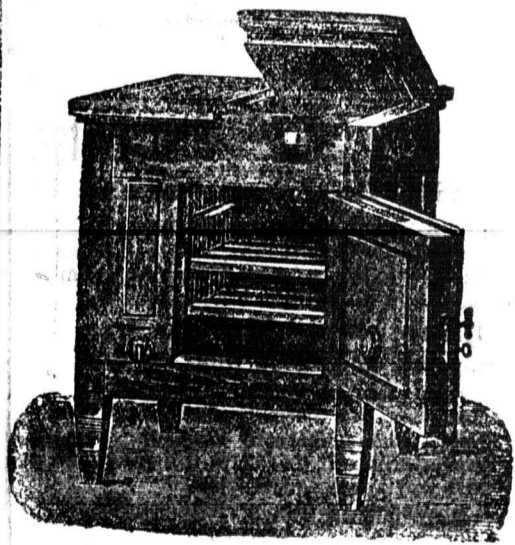
Ajánlja saját készítményű

Sérvkötőit,

szuzpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég,

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, mülábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkeik, harisnya stb. és a még fel nem sorolható cikkeik. **Külön probaterem női és férfi kiszolgálására.** Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árendemény.

JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK** asztal, szék, számlóly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapítattott 1893. **Freund Benjámín** Alapítattott 1893.

műorás, ékszerész és látszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkell órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50 % engedmény.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országsszerre nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teréki-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

RUM és LIKÖR

háziilag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT

„Angyal” drogueriában BÉMER-TÉR.

Legujabb blousok

rajzolva és készen a legjutányosabb árban kaphatók

KEPES ETELKA

kézimunka üzletében, hol a monogram és fehér himzések legszebben eszközöltetnek Kossuth-utcán, a Biharmegyei Takarékpénztárral szemben.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál

Rákóci-ut

Telefon. 630.

Táray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan raktáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapítattott 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapítattott 1895-ben.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészet és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota

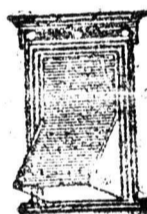
Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabirodások és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városában évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezhessen. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden still és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső

első

nagyvárad

REDŐNY-

GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Jenny Jenő

órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.

Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,

Kossuth Lajos-utca 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron.

TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villanyszereleléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szaklparos.)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint uri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Petry Árpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarcsy és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerészi munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

Alapítattott 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjavító, vas és rézöntőde

NAGYVÁRAD,

Sánc-utca 22. sz.

UJ keztűis és sérvkötő készítő!!

Keztűük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. B. Áli keztűük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközölk. Ruganyos sérvkötők 4 korona.

HORVÁTH R.

Nagyvárad, Szt János-utca

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszerelése, til csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett kőses és kőszőrűdéje

Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindenfélé speciál kőszőrűléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lőnyiró gépet, és mindenfélé más borotvák kőszőrülését pontosan eszközölk.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

Rákóci-ut, 6. szám alatt az

Orsolya-zárda épületében

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Telefon 769. sz.

1377-1913.

Árlejtési hirdetés.

A nagyváradai lat. szert. egyházmegyei hatóság árlejtést hirdet a biharmegyei Élesd-községben építendő róm. kath. plebániái laképület építési munkáinak végrehajtására.

A plebániái laképület építésére a részletes költségvetés szerint 21,979 kor. 72 fillér irányoztatott elő.

A tervek és részletes költségvetés a nagyváradai lat. szert. egyházmegyei hatóság irodájában (Nagy-Várad, püspöki palota) megtekinthetők.

Ajánlatot csak az összes munkanemekre együttvéve lehet tenni.

A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb **1913. évi május hó 6. napján d. e. 10 óráig** adhatók be az egyházmegyei hatósághoz, mely ajánlathoz óvadéku csatolandó az előirányzati összeg 5%, azaz öt százaléka készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Az egyházmegyei hatóság fenntartja magának a beérkezett ajánlatok fölött a szabad választás jogát.

Nagy-Várad, 1913. ápril hó 21-én.

A nagyváradai lat. szert. egyházmegyei hatóság.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek, legelsőbb rendű fűszerárúk

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében szereshetők be.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútórésztesztal
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

JOZSEF-körút 15. Fényképes hangszerárjegyzék ingyen. Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra.

UJDONSÁG!

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép, tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal

csak 6 korona
Wagner a hangszerkirály országszerte elismert elsőrendű hangszerárúháza, BUDAPEST

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kínál saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételre.**

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezetők** javítások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Láncozók** tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemű gépjavítások szak-szerűen és gyorsan eszközölhetnek.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradai fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmanlyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csőcsatlószt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kúrgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

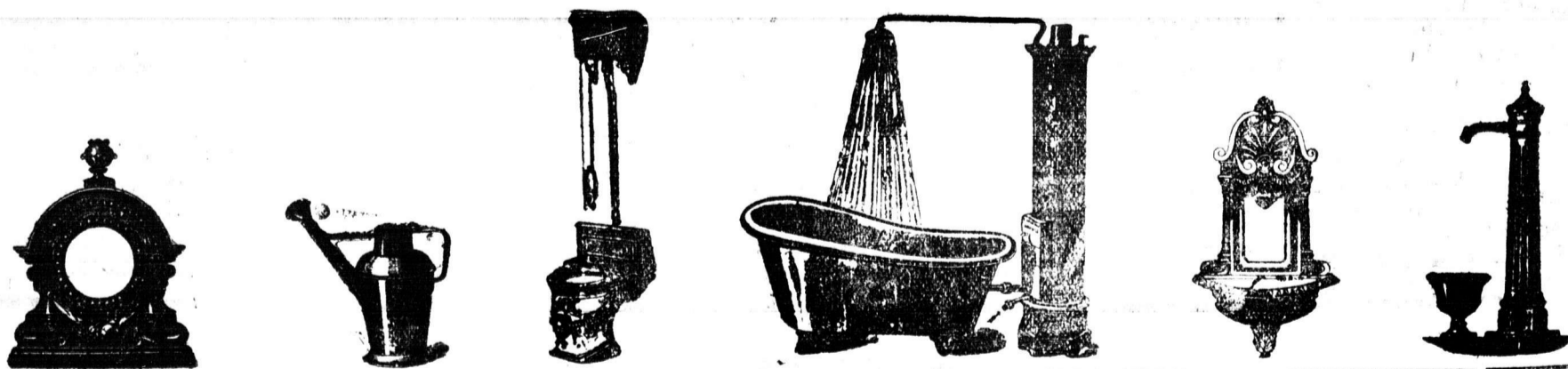
Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. **Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezeték berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488.

Úri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jónévű üzletemre, ahol e szakmába vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legpon-tosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve

kiváló tisztelettel
Balogh János.